

Zábřeh

Kraj: Olomoucký

Správní obvod: Zábřeh

Nadmořská výška: 285 m n. m.

Počet obyvatel: 13 282

Adresa URL: www.zabreh.cz

Okres: Šumperk

GPS souřadnice: 49.882603N, 16.872227E

První pís. zmínka: 1254 (770 let)

PSČ: 789 01

Památky a zajímavosti Zábřeh

K nejstarobylejším a zároveň nejvýstavnějším domům ve městě Zábřeh patří bezpochyby dům Pod Podloubím. V minulosti to byl dům výsadní, právozářský, známý též jako rodný dům Magdaleny Vizovské, první manželky Jana Amose Komenského. Dnes je v budově umístěno městské muzeum. Kromě cenných pokladů z historie města se zde nalézají i expozice nejslavnějšího rodáka, dobrodruha, cestovatele a polárního lovce Jana Eskymo Welzla. Ten během svého putování prošel napříč Sibiří až k Severnímu ledovému oceánu a na Novosibiřských ostrovech se stal náčelníkem Eskymáků. Na základě jeho vyprávění vzniklo později několik knih, které mu zajistily nesmrtelnost. Patří k nim zejména Ledové povídky, Trampoty eskymáckého náčelníka v Evropě či Třicet let na zlatém severu.

Významnou historickou památkou je také renesanční zámek ve staré části města. Původně na jeho místě stála tvrz, koncem 14. století se již zmiňuje zábřežský hrad. Za držení Tunklů, v polovině 15. století, se hrad stal rodovým sídlem, které bylo honosně vyzdobeno a upraveno v pozdně gotickém slohu. Několikrát přestavbou objekt úplně ztratil charakter opevněného hradu a úpravy mu vtiskly rysy zámecké architektury.

V 16. století na zábřežském zámku sídlili jen hejtmané a hospodářští správci panství. V roce 1569 převzal správu svého majetku Jan z Boskovic. Ten si zábřežské sídlo oblíbil a často zde s manželkou pobýval. Pro ni dal přebudovat zámek v renesanční sídlo – objekt byl zvýšen o jedno patro se čtyřmi sály a na straně do náměstí vybudoval renesanční zahradu. Pod zámkem vznikl nový pivovar a rozsáhlý panský dvůr.

V roce 1661 byl zámek částečně zbarokizován a v letech 1727–1736 došlo k další větší přestavbě, kdy s ohledem na hospodářské potřeby bylo v barokním slohu přistavěno severní zámecké křídlo. Zámek i město neušetřily ani živelní pohromy – největší byl požár v roce 1793, jenž zničil téměř celé město i část zámku s věží; ta byla později obnovena (nynější podoba je z roku 1869). Kníže Alois z Lichtenštejna zámek v roce 1849 prodal městu a úřadům slouží dodnes.

K cenným památkám Zábřeha se řadí také farní kostel sv. Bartoloměje. Jeho současná podoba pochází z poloviny 18. století, kdy musel být původní kostel pro havarijný stav zbourán a na jeho místě vyrostl nový, vystavěný v barokním slohu. Věž kostela ukrývá ojedinělé farní muzeum s liturgickými předměty a možností prohlídky zvonového patra. U kostela stojí socha sv. Jana Nepomuckého.

Ve městě Zábřeh se nacházejí ještě dva kostely – kostel sv. Barbory, jednolodní kostel se středověkým jádrem, gotickým opěrným systémem a masívní věží, upravený v baroku v roce 1773 a evangelický kostel.

Prostor náměstí dotváří kamenná kašna z roku 1829 a morový sloup, který nechal v roce 1713 vystavět sládek zdejšího pivovaru jako poděkování za to, že se mor, jenž tehdy řádil v okolí, zastavil před branami města.

